

महाराष्ट्राची राजधानी

- ऐतिहासिकदृष्ट्या, एखाद्या राज्याचे किंवा प्रदेशाचे प्रमुख आर्थिक केंद्र बहुतेक वेळा विजय किंवा महासंघाद्वारे राजकीय शक्ती आणि राजधानीचे केंद्र राहिले आहे.
- महाराष्ट्राची राजधानी, मुंबई (पूर्वीचे बॉम्बे), हे पश्चिम किनाऱ्यावरील एक बेट शहर आहे, जे रस्ते आणि रेल्वेने मुख्य भूभागाशी जोडलेले आहे.
- भारताचे प्रवेशद्वार म्हणून योग्यरित्या ओळखले जाणारे, महाराष्ट्र हे भारतातील सर्वात मोठ्या व्यावसायिक आणि औद्योगिक केंद्रांपैकी एक आहे. देशाच्या सामाजिक आणि राजकीय जीवनात त्यांनी प्रभावी भूमिका बजावली आहे.

महाराष्ट्राची राजधानी याचा संदर्भ घेऊ शकते:

1. मुंबई, महाराष्ट्राची उन्हाळी राजधानी
2. नागपूर, महाराष्ट्राची हिवाळी राजधानी

महाराष्ट्राच्या दोन राजधानी का आहेत?

- मुंबई ही राजधानी आहे, तर नागपूर ही महाराष्ट्राची उपराजधानी आहे.
- महाराष्ट्र राज्याच्या स्थापनेपासून फुटीरतावादी संघटनांनी विविध कारणांसाठी विदर्भाची स्वतंत्र राज्याची मागणी केली आहे. नागपूर हे विदर्भाचे प्रतिनिधित्व करते.
- महाराष्ट्रातील पूर्व-पश्चिम अंतर लक्षात घेता विदर्भातील लोकांना मुंबई गाठणे गैरसोयीचे आहे. अशा प्रकारे, नागपूर महाराष्ट्राची उप-राजधानी/उपराजधानी म्हणून निर्माण झाले. पूर्वी, सध्याच्या महाराष्ट्र आणि मध्य प्रदेश राज्यांची निर्मिती करण्यापूर्वी ती पूर्वीच्या मध्य प्रदेश (मध्य प्रांत) राज्याची राजधानी होती.
- महाराष्ट्र विधानसभेचे हिवाळी अधिवेशन नागपूर येथे होत आहे. तसेच, मुंबई उच्च न्यायालयाचे नागपूर खंडपीठ नागपूर येथे आहे.
- सोयीसाठी आणि प्रादेशिक समतोल राखण्यासाठी हे प्रयत्न केले जातात.

महाराष्ट्राची उन्हाळी राजधानी

- समर कॅपिटल हे एक शहर आहे ज्याचा वापर प्रशासकीय राजधानी म्हणून केला जातो, विशेषतः उन्हाळ्याच्या गरम हवामानाच्या विस्तारित कालावधीत. हा शब्द प्रामुख्याने राजकीय व्यवस्थेच्या ऐतिहासिक संदर्भात संबंधित आहे ज्यामध्ये शासक वर्ग उन्हाळी राजधानीत स्थलांतरित होतील, ज्यामुळे आधुनिक काळात ते कमी प्रचलित होते. वातानुकूलित यंत्रणेच्या उपलब्धतेमुळे वेळोवेळी उन्हाळी राजधानीत स्थलांतर करण्याची गरज कमी होते.
- मुंबई (1995 पर्यंत अधिकृत नाव बॉम्बे म्हणूनही ओळखले जाते) हे भारताच्या महाराष्ट्र राज्याची उन्हाळी राजधानी आहे.
- मुंबई हे भारताच्या पश्चिम किनारपट्टीवर कोकण किनारपट्टीवर वसलेले आहे आणि येथे खोल नैसर्गिक बंदर आहे.
- 2008 मध्ये मुंबईचे 'अल्फा वर्ल्ड सिटी' असे नामकरण करण्यात आले. हे देशातील सर्वात श्रीमंत शहर देखील आहे आणि भारतातील सर्व शहरांमध्ये लक्षाधीश आणि अब्जाधीशांची संख्या सर्वाधिक आहे.

- 18.4 दशलक्ष लोकसंख्येसह, हे भारतातील सर्वाधिक लोकसंख्येचे शहर आहे आणि जागतिक स्तरावर नवव्या क्रमांकाचे शहर आहे.
- दक्षिण, पश्चिम किंवा मध्य आशियाई शहरांमध्ये त्याचा जीडीपी सर्वाधिक आहे.
- मुंबई ही भारताची आर्थिक, व्यावसायिक आणि मनोरंजन (बॉलीवूड) राजधानी आहे.
- जागतिक आर्थिक प्रवाहाच्या दृष्टीने हे जागतिक स्तरावरील शीर्ष 10 व्यावसायिक केंद्रांपैकी एक आहे.
- रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, बॉम्बे स्टॉक एक्सचेंज, नॅशनल स्टॉक एक्सचेंज ऑफ इंडिया, सेबी आणि असंख्य भारतीय कंपन्या आणि बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचे कॉर्पोरेट मुख्यालय यासारख्या महत्त्वाच्या वित्तीय संस्थांचे शहर हे शहर आहे.

महाराष्ट्राची हिवाळी राजधानी

- नागपूर ही महाराष्ट्राची हिवाळी राजधानी आहे, सर्वात वेगाने वाढणारे महानगर आणि मुंबई आणि पुण्यानंतर महाराष्ट्रातील तिसरे मोठे शहर आहे.
- 46,53,570 (2011) लोकसंख्येसह, नागपूर महानगर क्षेत्र हे भारतातील 13 व्या क्रमांकाचे सर्वात मोठे शहरी समूह आहे. नुकतेच हे सर्वात स्वच्छ शहर आणि भारतातील दुसरे सर्वात हरित शहर म्हणून देखील स्थान मिळाले आहे.
- महाराष्ट्र राज्य विधानसभा "विधानसभा" च्या वार्षिक हिवाळी अधिवेशनाची जागा असण्याव्यतिरिक्त, नागपूर हे महाराष्ट्राच्या विदर्भ प्रदेशातील एक प्रमुख व्यावसायिक आणि राजकीय केंद्र देखील आहे. या प्रदेशात लागवड केलेल्या संत्र्यांचे प्रमुख व्यापार केंद्र असल्याने ते "ऑरेंज सिटी" म्हणून देशभर प्रसिद्ध आहे.
- याशिवाय, शहराला RSS चे मुख्यालय आणि बौद्ध चळवळीचे महत्त्वाचे स्थान असल्याने राजकीय महत्त्व प्राप्त झाले आहे.